

Politizálás

Mit csináljon az ember, ha túl hangosan beszélnek mellette? Pedig amúgy nem akar hallgatózni.

– Azért ez a Tocsik Mária nem semmi...

– Nem Mária az, hanem Márta!

– Akkor meg mi van? Márta és kész. Jól összefonódott a komcsikkal. Azért nézik el neki ezt a marha nagy adócsalást...

– Ja, de itt Szegeden sem jobb egy szállal se. Mekkora pénzeket tesznek zsebre, mit gondolsz? Nem értem, a Gyula miért engedi nekik?

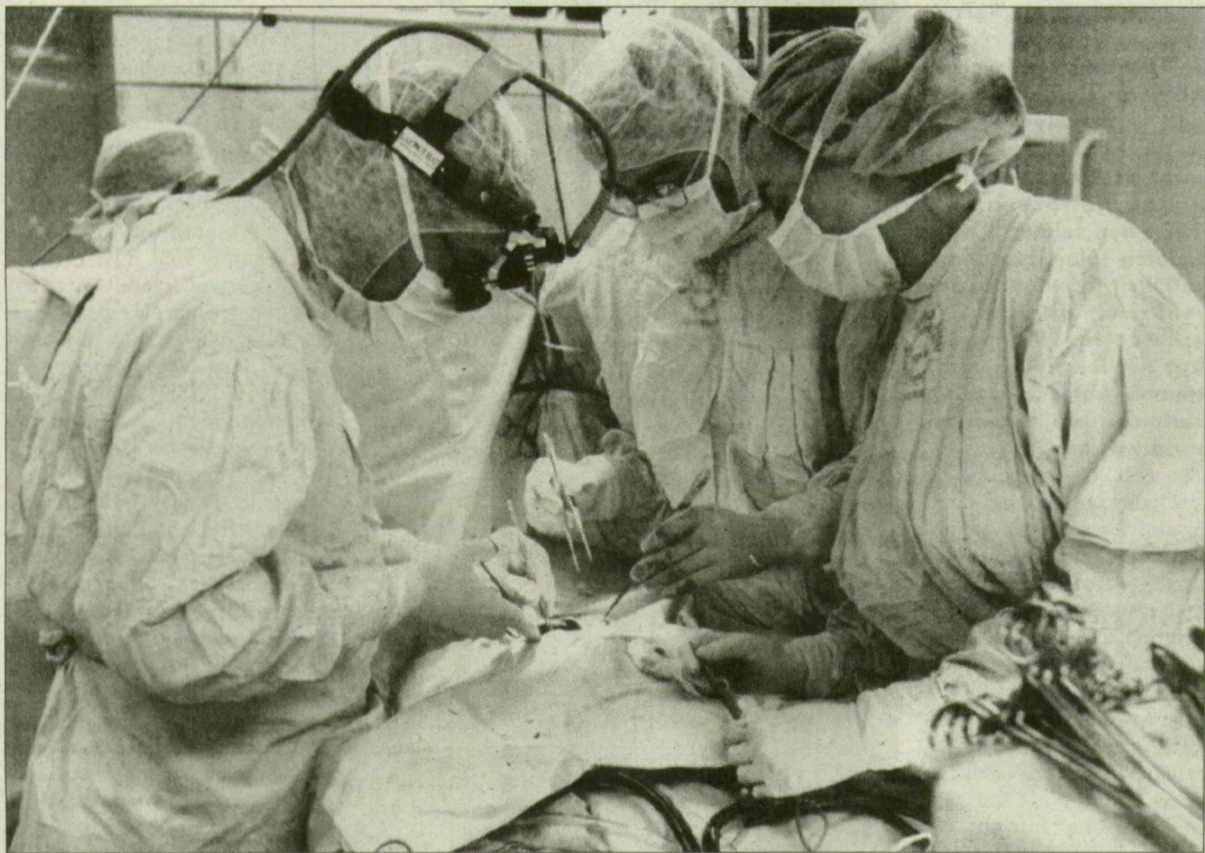
– Már régen nem a Gyula a tanácselnök, hanem az az ügyvéd. A Láttyak doktor...

Hiába, nagy dolog a politika...

V. F. S.

● A tb spórol, az egyetem fizet

Szívügyekről - panaszmentesen(?)

Ebben az évben 550-600 szívűtőtet terveznek a szegedi szívsebészetben. (Fotó: Karnok Csaba)

A dél-magyarországi szívsebészeti centrumban, a SZOTE Szívsebészeti Önálló Osztályán az elmúlt hat év alatt közel megkétszereződött a szívűtőtek száma, a korábbi évi 252-ről, 407-re emelkedett, s ennél nagyobb arányban nőtt a csecsemőkorú gyermekek szívoperációjának száma. A műszerpark világszínvonalú, a csapatmunka látványos eredményeket produkál. A másfél évvel ezelőtti korszerűsített, új vezetővel, új periódust kezdő szívsebészeti centrum erre az esztendőre tervezett műteteinek száma: 550-600.

A SZOTE Sebészeti Klinikájának Szívsebészeti Önálló Osztályát elkerülte az ágyszámleépítési hullám, s ez az intézmény azon kevés egészségügyi ellátóhely közé tartozik, ahol nem panaszkodnak az ellehetetlenülés miatt, hanem fejlődésről, látványos eredményekről számolhatnak be. Dr. Szécsi János egyetemi docens 1994-ben foglalta el az osztályvezetői széket, s első dolga volt az osztályt felújítani. 1995. tavaszán egy világszínvonalú osztályon kezdett egy új fejezetet a szegedi szívsebészeti történetében. A kitűnő szívsebész hírében álló osztályvezetővel az elmúlt másfél év eredményeiről beszélgettünk.

– A felújításkor a legfontosabb szempont az volt, hogy az intenzív ágyak számát növeljük – kezdi Szécsi János –, hiszen ahhoz, hogy a két műtőben folyamatosan operálhassunk, nyolc, intenzív ellátásra alkalmas ágyat kellett biztosítanunk. Ha egy műtőasztalhoz 3-4 intenzív ágy csatlakozik, akkor lehet egy-egy műtőben évente 300-350 szívoperációt végezni. Ez a nemzetközi gyakorlat, ami persze megfelelő színvonalú műszerezettség és kellő számú szakszemélyzet nélkül nem lehetséges. Ezért, természetesen óriási erőfeszítések árán, de sikerült az intenzív nővérgárda létszámát növelnünk, 11-ről 20 főre, de még további nővérleltetésre lenne

szükség. Három ápolónő felvétele kellene ahhoz, hogy teljes üzemben tudjuk működtetni a nyolc intenzív ágyat. A nővérleltetés mellett még alatta vagyunk a normának, mert nálunk egy ágyra három ápolónő jut, a szívsebészeti „nővéronomra” viszont négyet ír elő egy ágyra.

● **Rendkívül nagy hangsúlyt helyez a nővérleltetésre.**

– A sebész beavatkozás sikeressége mellett óriási jelentősége van a műtétet közvetlenül követő intenzív ellátásnak. S hiába sikerül a műtét, ha nem megfelelő az operáció utáni ellátás, akkor a beteget elveszíthetjük. Gondoljunk bele: a szívűtőt ideje alatt a beteg légzését és keringését a szívmotor biztosítja, a beteg gyakorlatilag a tetszhalál állapotába kerül. Ez a műtét mélyreható beavatkozás az ember életének folyamataiba, s az operációt követő 24-48 óra kell ahhoz, hogy a beteg szervezete magához térjen. Ezt elősegítő szükség az intenzív ápolás és az intenzív betegmegfigyelés speciális körülményei. A nővérek egy tucat életlani paramétert figyelnek, amelyeket negyedóránként regisztrálnak. Még abban az esetben is, ha minden problémamentesen zajlik, az első 48 órában rendkívül intenzív megfigyelésre van szükség. Ezért oly fontos a szakszerű postoperatív ápolás minősége.

● **A szívsebészeti önálló osztály fejlesztésének másik iránya a műszerpark korszerűsítése volt.**

– Sikerült egy egységes monitorrendszer beszerezni és beállítani, amire az egyetem biztosított 18 millió forintot. A rendszer egy komputerből és betegfigyelő televízióláncból áll. Pillanatnyilag ez a csúcstechnológia, ami a legkorszerűbb feltevételeket biztosítja, s óriási előrelépést jelent. A Népjóléti Minisztérium által 40 millió forinttal megtoldott egyetemi támogatással lehetővé vált, hogy a szívsebészeti műszerezettség rendelkezésünkre álljon.

● **Az elmúlt hat év alatt közel megkétszereztek a szívűtőket.**

– A hat év alatt 70 százalékkal nőtt a szívoperációk száma. Míg 1991-ben 252 szívűtőtet végeztek évente az osztályon, addig 1996-ban 408 esetben operáltunk. Ám bármekkora is volt a fejlesztési és jobbítási szándékunk, azt az úrt, ami a '91-es és a '96-os év műteti száma között tátong, egy-másfél év alatt lehetetlenség behozni. Ez már az a szféra, ahol a pénz sem minden, nem a forintokon múlik. Ha megkét-szereződne a műtők, az intenzív ágyak, a műszerek száma, akkor sem lennénk képesek évi 900 műtétet elvégezni, jöllehet ennyi lenne kívánatos a dél-magyarországi régió szívsebészeti centrumában. Ilyen nagyságrendű műteti mennyiséghez megfelelő számú operálni tudó sebészre van szükség, legalább kétszer annyira, mint amennyien most az osztályon jelenleg műtünk. A szakemberek kiképzése, betanítása megkezdődött, s amennyiben három éven belül bevégezzük, akkor megközelítjük az évi 800-900 szívűtőtet. Ebben az évben azonban még „csak” 550-600-at tervezünk.

● **Azt mondja, kevés az operálni tudó orvos. Néhány évvel ezelőtt, amikor idejött, csak ön operált koszorúérrel, most, két évvel később hányan képesek önállóan elvégezni egy-egy szívűtőtet az osztályán?**

– Rajtam kívül két kollégám operál már önállóan, a segítségem nélkül. Mindannyian itt tanulták meg a szívűtőti technikát. Fiatalok valamennyien, mint ahogy az osztályunk is fiatal, hiszen a 80 fős csapat átlag életkora 27 év. Csapatot mondtam szándékosan, hiszen csak szerves együttműködésben tudunk úgy dolgozni, hogy eredményt érjünk el. A műtőben 8-9 emberrel való együtt munkálkodást feltételezi. A társzakkam nélkül nem léteznénk. Kitűnő összhangban dolgozunk a felnőttkardiológusokkal, Csanády professzorral, és a gyermekkardiológusokkal, dr. Kertész

Erzsébettel és dr. Katona Mártával, s – akiről a betegek keveset tudnak, de nélkülük nincs operáció, – a kiváló aneszteziológus orvosokkal, Babik doktorral és Deák doktorral.

● **A gyermekkardiológusok szerepe diagnosztizálni és előkészíteni a veleszületett szívfejlődési rendellenességgel világra jött csecsemők szívűtőjét. Egyre több csecsemőszívűtőtet végeznek.**

– Néhány évvel ezelőtt évente 1-2 csecsemőszívűtőtet volt az osztályon, ma már az évi összes gyermekszív operációnak a 20 százalékát teszik ki csecsemőszívűtőtek, mégpedig a veleszületett szívfejlődési rendellenességet véglegesen helyreállító műtőket.

● **Több szívsebészeti centrum vezetője nyilatkozott a sajtóban arról, hogy a tb nem árán támogatja a szívűtőket. Az ön által mondott igen magas műteti számot hogyan tudják tartani áron aluli finanszírozással?**

– A szívoperációk alulf finanszírozása az ország összes szívsebészeti centrumában jellemző, így nálunk is. A műtőtek valódi költsége és a tb által biztosított összeg közötti különbséget az egyetem gazdálkodik ki. Mondanék néhány példát. Egy műbillentyű beültetése árával együtt 225 ezer forint, amiből a tb 130 ezret térít, a különbség az egyetem vesztésége. Egy pacemaker ára típusától függően 130-450 ezer között mozog. A tb 120 ezer forintot fizet ezért, a különbözetet az egyetem téríti. Három évvel ezelőtt alapították meg ezeket az árakat a tb-nél, s noha azóta lényegesen drágább minden, a térítési költségek nem változtak. Most, január közepén még nem tudjuk, hány szívűtőtet támogat az egészségbiztosító az idén. Ennek ellenére dolgozunk, mert beteg van és egyre több lesz, hiszen egy tényt nem lehet figyelmen kívül hagyni: a szív- és érrendszeri betegségek világranglistáján a 6. helyen állunk, s egyre rosszabbak az a betegség okozta halálozási mutatóink.

Kalocsai Katalin

● Újabb bemutatók

A Manon és A Sasfiók

A lehető legalázatosabb hűség Puccinihez és a legnagyobb elrugaszkodás a hagyományos előadásmódotól – jellemezte az új szegedi Manont a rendező, Angyal Mária. A „hagymáz” mint szindarabstílus mellett olyan jó történeteket kedvel Zsótér Sándor, amelyeket Victor Hugo, vagy Edmond Rostand írt; ez utóbbi francia klasszikus hat felvonásnyi verses drámáját két részben játssza a prózai társulat. A Szegedi Nemzeti Színház soronkövetkező két bemutatójáról tegnap tájékoztattak a színház vezetői és művészei.

Puccini Manon Lescaut-ja a szegedi operatársulat egyik legjellemzőbb darabja – mesélte Pál Tamás, a pénteki (január 24.) bemutató karmestere. Számos alkalommal adták, a legemlékezetesebb az 1958-as Vaszy-produkció Moldován Stefániával. Vaszy Viktor már nyugdíjas korában megegyeszer vezényelt (akkor Harmath Éva volt a címszereplő). A mostani előadás alkotói, Pál Tamás is, és Angyal Mária rendező is elfoglaltságot jelentettek be: Puccini mindkettőjük kedvence, feltétlen hódoló szerzői zsenijének, s mindketten többször állítják színpadra Szegeden a Manont. Pál Tamás a pályakezdése idején Lamberto Gardelli Manon-próbáit zongorázta végig az Operaházban; a '60-as évek eleji, elsőpró sikerű budapesti előadás mérföldke volt a magyar operajátszásban, hiszen az addig inkább divott német mellé egycsapásra betört az olasz opera kultusza. Az akkor pályakezdő muzsikusként, Pál Tamásnak életre szóló élményt jelentett a Gardelli-vezényelte Manon.

„Azóta is ezt kergetem” – vallotta be tegnap. Mint a remekművek általában – a Puccinié is folyton változik az idővel, vagyis minden korban meglepően aktuális. Manon dilemmája – szerelem vagy gazdagság – modern, mai. Pál Tamás szerint ennél jobb szereposztásban ma Magyarországon nem lehet a Manont kiállítani: Vajda Júlia énekel a pénteki bemutatón, később Farkasréti Mária, illetve Kovács Éva váltja. Des Grieux: B. Nagy János, illetve Daróczy Tamás és Agim Hushi. Geronte: Altorjay Tamás, illetve Pálérdi András és Lőrincz Zoltán. Lescaut szerepén Andrejsik István és Kelemen Zoltán osztozik. Szimpatikus szerénységgel mutatkozott be a tegnapi tájékoztatón Zsótér Sándor rendező, pedig híre, rangja van a színházi világban. De A Sasfiók lesz az első szegedi munkája, az itteni közönség – mondta – kevésbé ismerheti. A 35 éves művész öt éves rendezői pályáján a szegedi a negyedik színház, ahova elszerződött: dolgozott Miskolcon, Nyíregyházán, főrendezőként Szolnokon. Vendégként rendezett budapesti teátrumokban, így a Vigaszínházban és a Radnóti-ban is.

Rostand verses drámájának címszerepét a fiatal Mézáros Tamásra bízta. Állandó alkotótársaival, a tervezőkkel, Ambrus Máriával és Benedek Marival olyan színpadi világot alakítottak ki, amely vizuálisan is megragadja a nézőket, miközben az Ábrányi Emil-fordítás csengő-bongó, ám „undok, gonosz dolgoktól” sem kímélő versetét hallgatják a testbe-széddel is operáló színészek előadásában. A Napoleon-fia Sasfiók történetének első előadása február 7-én lesz a Kamaraszínházban.

S. E.

● Szegedi közalapítványok

Pénzközvetítés - közcélokra

Magyarországon hivatásosan három éve létezik a közalapítvány jogintézménye. Sajátossága, hogy csak az önkormányzat képviselő-testülete hozhatja létre – ebben különbözik a magánalapítványtól. Szegeden két ilyen társadalmi szervezet működik, mindkettőt tavaly alakította a testület.

A „Szegedi régióért” Területfejlesztési és Környezetvédelmi Közalapítvány célja, hogy a szegedi önkormányzat egészségügyi intézményeiben és a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem klinikáin gyógyító-megelőző tevékenység folytatásához szükséges tárgyi feltételek biztosítását elősegítse és folyamatosan támogassa. Hasonlóan az előbbi társadalmi szervezethez, az egészségügyi közalapítvány is a meglévő támogatási források felkutatásával és pályázatok útján történő továbbításával kíván foglalkozni. A közalapítvány terve, hogy ranggá emelje az egészségügyi önkéntes finanszírozásának ezen formáját.

A. L.

Vegyülj velünk!

● Munkatársunktól

A kémia világa címmel előadás-sorozatot szervez középiskolások számára a József Attila Tudományegyetem Kémiai Tanszékcsoportja. Az első előadást, melynek címe Szent-Györgyi Albert, Szeged és a C-vitamin, január 23-án, csütörtökön 17 órakor tartják a Szabó Zoltán tanteremben (Dóm tér 7. III. emelet). Az előadó dr. Hannus István egyetemi docens lesz. A belépés díjtalan, a szervezők minden érdeklődőt szeretettel várnak. A tanszék elképzelései szerint az egyetem professzorai, docensei évente négy-öt hasonló előadást tartanak majd. A tervezett témák: játékos kémia; a víz: a legérdekesebb vegyület; a kémia és a „társzervezetek”; az égő gyufaszál esete, avagy kémia térben és időben; a szubmikroszkopos dimenziók világa.